

کتابت برنامه و سرفصل دوس رشتہ

فقہ و اصول

سطح سے حوزہ ہامی علمیہ خواہران

سال تحصیلی ۹۶-۹۷

فهرست:

۴	کلیات رشته
۵	عناوین دروس
۶	تفسیر قرآن ۱
۷	تفسیر قرآن ۲
۸	تجزیه و ترکیب
۹	عقائد خاصه شیعه ۱
۱۰	عقائد خاصه شیعه ۲
۱۱	اصول فقه ۱
۱۳	اصول فقه ۲
۱۵	اصول فقه ۳
۱۶	اصول فقه ۴
۱۸	اصول فقه ۵
۱۹	فقه ۱
۲۰	فقه ۲
۲۱	فقه ۳
۲۲	فقه ۴
۲۳	فقه ۵
۲۴	فقه ۶
۲۵	فقه ۷
۲۶	فقه ۸
۲۷	فقه ۹
۲۸	فقه ۱۰
۲۹	قواعد فقهیه ۱
۳۰	قواعد فقهیه ۲
۳۱	تاریخ فقه و اصول
۳۳	کلیات علم رجال

۳۵	فقه الحدیث
۳۷	مقدمه علم حقوق
۳۸	حقوق مدنی
۳۹	حقوق جزای عمومی
۴۰	متون عربی معاصر ۱
۴۱	متون عربی معاصر ۲
۴۲	روش تحقیق پیشرفته
۴۳	کارورزی و ارائه پژوهش
۴۴	پایان نامه

کلیات رشته:

ماده ۱. عنوان:

عنوان رشته فقه و اصول سطح سه (ویژه خواهران) است.

ماده ۲. تعریف:

سطح سه رشته فقه و اصول اولین مقطع این رشته است که پس از سطح ۲ (دوره عمومی) آغاز می گردد و طلاب پس از اتمام دوره و احراز توان علمی و ارائه پایان نامه موفق به دریافت مدرک سطح ۳ رشته فقه و اصول می شوند.

ماده ۳. اهداف:

۱. تعمیق مبانی اعتقادی و ایجاد زمینه تعالی اخلاقی و معنوی؛
۲. ایجاد توان تتبع و تحقیق در زمینه فقه و اصول؛
۳. ایجاد توان تدریس در سطح دو و مقطع کارشناسی دانشگاه ها؛
۴. تقویت توان تبلیغ و تألیف در زمینه احکام و معارف اسلامی؛
۵. آماده سازی استعدادهای برتر به منظور ورود به مقطع بالاتر؛
۶. ایجاد توان بهره گیری از منابع فقهی و اصولی.

ماده ۴. سیاست ها:

۱. محیط سازی به منظور تعالی اخلاقی معنوی طلاب؛
۲. تقویت استقلال فکری و اعتماد به نفس در مسایل علمی؛
۳. تکیه بر آموزش محورها و موضوعات اصلی فقه و اصول؛
۴. تأکید بر توسعه ای آموزش های پژوهش محور؛
۵. تأکید بر بهره گیری از روش های کارآمد آموزشی بویژه روش مشارکت فعال؛
۶. تأکید بر پویایی برنامه های آموزشی، پژوهشی توجه به نیازهای روز؛
۷. تأکید بر استفاده از متون اساسی، جامع، موجز و کاربردی؛
۸. اهتمام بر درک و بکارگیری متون و منابع، در جدّ دوره؛
۹. تلاش بر معرفی توصیفی منابع محوری و مهم؛
۱۰. تأکید بر نقش محوری زن در تحکیم خانواده در کلیه امور آموزشی و پژوهشی؛
۱۱. توجه به ویژگی های بانوان در برنامه های آموزشی، پژوهشی و تربیتی؛
۱۲. شناسایی استعدادهای ویژه جهت تصدی امور تبلیغ، تدریس، مدیریت و

عناوین دروس:

ردیف	عنوان درس	واحد	اهداف آموزشی
۱	تفسیر قرآن ۲۱	۴	تبیین و تفسیر آیاتی از قرآن کریم به روش ترتیبی
۲	تجزیه و ترکیب	۲	تقویت توان تشخیص و به کارگیری قواعد صرف و نحو
۳	عقائد خاصه شیعه ۲۱	۴	تبیین استدلالی عقائد خاص شیعه مثل انتظار، تقیه، بداء، رجعت، شفاعت، توسل و....
۴	اصول فقه ۱ تا ۵	۲۵	شناخت استدلالی مباحث علم اصول و ایجاد توان به کارگیری قواعد اصولی در فقه
۵	فقه ۱، ۲ و ۳	۱۳	شناخت استدلالی مسائل فقهی از ابواب فقه بر اساس کتاب شرح اللمعه
۶	فقه ۴ تا ۸	۱۶	شناخت استدلالی مسائل فقهی از ابواب فقه بر اساس کتاب دروس التمهیدیه
۷	فقه ۹ و ۱۰	۱۱	شناخت استدلالی مباحث مکاسب محرمه
۸	قواعد فقهیه ۱ و ۲	۴	شناخت مبانی و شرایط قواعد مهم فقهی
۹	تاریخ فقه و اصول	۲	آشنایی با مکاتب، سیر تطور، فقههای بزرگ و کتاب های مهم فقهی و اصولی
۱۰	کلیات علم رجال	۲	آشنایی با مهم ترین مباحث کلی علم رجال و منابع رجالی
۱۱	فقه الحدیث	۳	آشنائی کاربردی و استدلالی با مفاد احادیث احکام
۱۲	مقدمه علم حقوق	۲	آشنایی با مبانی، مکتبها، هدف، قاعده، تقسیمات و منابع حقوق
۱۳	حقوق مدنی	۲	آشنایی با حقوق اشخاص و مجبورین و الزامات قانونی خارج از قلمرو قراردادهای
۱۴	حقوق جزای عمومی	۲	آشنائی با اصول کلی حاکم بر حقوق کیفری و ایجاد توان استنباط و قدرت تجزیه و تحلیل
۱۵	عربی معاصر ۲۱	۴	ایجاد توان بهره گیری از متون جدید عربی در زمینه فقه اسلامی
۱۶	روش تحقیق پیشرفته	۱	آشنایی با روش های مختلف پژوهش فقهی و کیفیت بهره برداری از منابع فقهی
۱۷	کارورزی و ارائه پژوهش	۱	عرضه و ارزیابی تحقیق و تتبع درباره موضوعات جدید مربوط به گرایش فقه و اصول به صورت مقاله علمی
۱۸	پایان نامه	۴	ارائه پژوهشی جامع، همراه با نقد و بررسی و تتبع کافی در موضوعات فقهی یا اصولی
	جمع واحد	۱۰۲	

تفسیر قرآن ۱

شناسه درس: ۳۰۱۱۲۰۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: تبیین و تفسیر آیاتی از قرآن کریم به روش تربیتی

سرفصل:

حداقل ۴۵ صفحه وزیری از میان مباحث متن عربی تفسیر مجمع البیان خوانده شود.
طلاب در کنار این متن به تفسیر تبیان، تفسیر جوامع الجامع و تفسیر نمونه نیز مراجعه نمایند.

متن درسی:

متن عربی تفسیر مجمع البیان

محدوده:

سوره های تکویر، اعلی، فجر، لیل، ضحی، انشراح، عادیات، تکاثر، عصر، فیل، ماعون، کوثر، کافرون، مسد

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. مجمع البیان فی تفسیر القرآن، فضل بن حسن طبرسی.
۲. کتاب التبیان الجامع لعلوم القرآن یا التبیان فی تفسیر القرآن، مرحوم شیخ طوسی.
۳. تفسیر جوامع الجامع، فضل بن حسن طبرسی.
۴. المیزان فی تفسیر القرآن، علامه سید محمد حسین طباطبائی.
۵. تفسیر نمونه، ناصر مکارم شیرازی و همکاران.
۶. تفسیر نورالثقلین علی بن جمعه الحویزی.
۷. تفسیر البرهان فی تفسیر القرآن، مرحوم سید هاشم بحرانی.
۸. تفسیر لاهیجی محمد بن علی شریف لاهیجی.
۹. تفسیر تسنیم، عبدالله جوادی آملی.

تفسیر قرآن ۲

شناسه درس: ۳۰۱۱۲۰۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: تبیین و تفسیر آیاتی از قرآن کریم به روش ترتیبی

سرفصل:

حداقل ۶۰ صفحه وزیری از میان مباحث متن عربی تفسیر المیزان
طلاب در کنار این متن به تفاسیر احسن الحدیث، من وحی القرآن والمنار نیز مراجعه نمایند.

متن درسی:

متن عربی تفسیر المیزان

محدوده:

از ابتدای آیه ۳۶ سوره نساء تا پایان آیه ۷۰.

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱۰. مجمع البیان فی تفسیر القرآن، فضل بن حسن طبرسی.

۱۱. کتاب التبیان الجامع لعلوم القرآن یا التبیان فی تفسیر القرآن، مرحوم شیخ طوسی.

۱۲. تفسیر جوامع الجامع، فضل بن حسن طبرسی.

۱۳. المیزان فی تفسیر القرآن، علامه سید محمد حسین طباطبائی.

۱۴. تفسیر نمونه، ناصر مکارم شیرازی و همکاران.

۱۵. تفسیر نورالثقلین علی بن جمعه الحویزی.

۱۶. تفسیر البرهان فی تفسیر القرآن، مرحوم سیدهاشم بحرانی.

۱۷. تفسیر لاهیجی محمد بن علی شریف لاهیجی.

۱۸. تفسیر تسنیم، عبدالله جوادی آملی.

تجزیه و ترکیب

شناسه درس: ۳۰۱۱۱۰۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری - عملی

پیشنیاز: ندارد

هدف: تقویت توان تشخیص و بکارگیری قواعد صرف و نحو

سرفصل:

- اهمیت تجزیه و ترکیب و نقش آن در ترجمه و تفسیر قرآن کریم
- مفهوم‌شناسی تجزیه و بیان عناصر مؤثر در تجزیه فعل، اسم معرب، اسم مبنی و حرف
- مفهوم‌شناسی ترکیب و بیان عناصر مؤثر در ترکیب کلمه و جمله
- اقسام ترکیب (موضوعی و غیر موضوعی، جدولی و غیر جدولی) (تشریحی)، یک وجهی و چند وجهی)

متن: ----

توضیحات:

شایسته است اساتید محترم ابتدا در ۳ یا ۴ جلسه چهار بند فوق را یادآوری نموده و بعد برای هر جلسه آیاتی از قرآن را مشخص کرده و از همه طلاب می خواهند که آن را تجزیه و ترکیب و ترجمه نمایند و در کلاس از آنها سوال نموده و کار عملی آنها را ارزیابی می کنند.

ارزشیابی:

۵ نمره به فعالیت‌های کلاسی، ۵ نمره به کار عملی طلاب (تجزیه و ترکیب صفحاتی - با تعیین استاد- از قرآن کریم، نهج البلاغه یا عبارات مشکل) و ۱۰ نمره دیگر به امتحان پایانی اختصاص دارد. امتحان پایانی از متنی غیر از متن داده شده در کار عملی طلاب باشد.

منابع:

۱. الجدول فی اعراب القرآن و صرفه و بیانه مع فوائد نحویه هامة، محمود صافی.
۲. اعراب القرآن الکریم و بیانه، محیی‌الدین الدرویش.
۳. اعراب القرآن، المنسوب الی ابراهیم بن سری الزجاج، تحقیق و دراسه: ابراهیم الایاری.
۴. الکشاف عن حقایق التنزیل و عیون الاقوال فی وجوه التأویل، جارالله زمخشری.
۵. جوامع الجامع، فضل بن حسن طبرسی

شناسه درس: ۳۰۱۱۶۰۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: پاسخگویی به برخی از شبهات در زمینه عقائد خاصه شيعه

سرفصل:

- جایگاه امامت (ولایت و ضرورت وجود امام، عصمت امام، علم امام)؛
- اهل بیت (مقام مرجعیت علمی، محبت و مودت آنان و عزاداری برای آنها)
- غیبت، فلسفه و حکمت آن، انتظار، فوائد و آثار آن؛
- غیبت (غیبت صغری و کبری، رهبری امت در عصر غیبت).
- شبهات پیرامون مهدویت

متن درسی:

دروس فی العقائد الخاصة بالشیعة الامامیه، مهدی فرمانیان.

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. آئین وهابیت، جعفر سبحانی تبریزی.
۲. الشیعه فی موبک التاریخ: دراسة موضوعیة فی منشاه الشیعة فی ضوء الکتاب و السنة و التاریخ، جعفر سبحانی.
۳. اضواء علی عقائد الشیعة الامامیة و تاریخهم، جعفر سبحانی تبریزی.
۴. الفوائد البهیة فی شرح عقائد الامامیة، محمد جمیل حمود.
۵. نفحات الازهار فی خلاصة عبقات الانوار لعلم الحجة، سید حامد حسین کهنوی، تلخیص و ترجمه: علی حسینی میلانی.
۶. المراجعات: رسائل متبادلة بین العلمین سلیم البشیری و شرف الدین عاملی.
۷. النص و الاجتهاد، عبدالحسین شرف الدین ترجمه (با عنوان اجتهاد در مقابل نص): علی دوانی.

عقائد خاصه شيعه ۲

شناسه درس: ۳۰۱۱۶۰۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: پاسخگویی به برخی از شبهات در زمینه عقائد خاصه شيعه

سرفصل:

- توحيد عبادی و شبهات مربوط به آن (سجده بر مهر، توسل، شفاعت، زیارت قبور معصومین، لمس و بوسیدن ضریح آنها، و استشفاء به تربت امام حسین علیه السلام)؛
- بداء؛
- تقیه؛
- رجعت؛
- غلو؛
- مرجعیت و اجتهاد؛
- اتحاد امت اسلامی؛
- عداله صحابی؛

متن درسی:

دروس فی العقائد الخاصه بالشيعه الاماميه، مهدي فرمانیان.

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. آئین وهابیت، جعفر سبحانی تبریزی.
۲. الشيعه فی موكب التاريخ: دراسة موضوعية فی منشاه الشيعه فی ضوء الكتاب و السنه و التاريخ، جعفر سبحانی.
۳. اضواء على عقائد الشيعه الاماميه و تاريخهم، جعفر سبحانی تبریزی.
۴. الفوائد البهيّة فی شرح عقائد الاماميه، محمد جميل حمود.
۵. نفحات الازهار فی خلاصه عبقات الانوار لعلم الحجة، سيد حامد حسين كهنوی، تلخیص و ترجمه: علی حسینی میلانی.
۶. المراجعات: رسائل متبادلّة بين العلمين سليم البشرى و شرف الدين عاملى.
۷. النص و الاجتهاد، عبدالحسين شرف الدين ترجمه (با عنوان اجتهاد در مقابل نص): علی دوانی.

○ مقدمه

- تعریف و موضوع علم اصول
- حکم و تقسیمات آن
 - حکم تکلیفی و وضعی
 - شمول حکم نسبت به جاهل
 - حکم واقعی و ظاهری
- ◆ شبهه تضاد و نقض غرض
- ◆ شبهه تنجز واقع مشکوک
- ◆ امارات و اصول
- ◆ تصویب در برخی از احکام ظاهریه
- جعل احکام به نحو قضیه حقیقیه و خارجیه احکام

• حجیت قطع

○ ادله محرز

- اصل در حجیت
- محدوده حجیت
- تبعیت دلالت التزامی از مطابقی
- نیابت اماره از قطع
- جواز استناد با اماره
- دلیل شرعی
- دلیل لفظی
 - ◆ معانی حرفیه
 - ◆ جمله خبری و انشائی
 - ◆ هیأت امر و نهی و مباحث آن
 - ◆ اطلاق و مباحث آن
 - ◆ عموم و مباحث آن
 - ◆ مفاهیم و مباحث آن

متن درسی: دروس فی علم الاصول «الحلقه الثالثه»؛ مرحوم شهید محمد باقر صدر
محدوده: جلد ۱: از درس اول تا پایان درس ۳۶ (از ابتدای کتاب تا ابتدای الدلیل الشرعی غیراللفظی)

ارزشیابی: ۱۳ نمره به امتحان پایانی، ۴ نمره به امتحان شفاهی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. کفایه الاصول؛ مرحوم آخوند خراسانی و شروح آن
۲. فرائد الاصول (الرسائل)؛ مرحوم شیخ انصاری
۳. اصول الفقه؛ مرحوم مظفر
۴. تهذیب الاصول؛ مرحوم امام خمینی
۵. المحصول؛ آیت الله جعفر سبحانی
۶. درر الفوائد؛ مرحوم حاج شیخ عبدالکریم حائری
۷. اجود التقريرات؛ مرحوم سید ابوالقاسم خوئی (تقریر اباحت مرحوم میرزای نائینی)
۸. مصباح الاصول؛ مرحوم سید محمد بهسودی (تقریر اباحت مرحوم سید ابوالقاسم خویی)
۹. معالم الاصول؛ مرحوم شیخ حسن «فرزند مرحوم شهید ثانی» و شروح آن
۱۰. بحوث فی علم الاصول؛ آیت الله سید محمود شاهرودی (تقریر اباحت خارج اصول شهید صدر)

شناسه درس: ۳۰۱۱۴۰۲

تعداد واحد: ۵

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مباحث علم اصول و ایجاد توان بکارگیری قواعد اصولی در فقه
سرفصل:

- دلیل شرعی غیر لفظی
 - ◆ دلالت فعل و تقریر
 - ◆ دلالت سیره
 - سیره متشرعه و بناء عقلاء
- اثبات صغرای دلیل شرعی
 - ◆ ادله وجدانی تنقیح صغرای دلیل شرعی
 - تواتر و مباحث آن
 - اجماع و مباحث آن
 - شهرت
 - ◆ ادله تبعدی تنقیح صغرای دلیل شرعی
 - حجیت اخبار و ادله و مباحث آن
 - تسامح در ادله سنن
 - ظهورات و مباحث آن
- دلیل عقلی
 - استحاله تکلیف به غیر مقدور
 - شرطیت قدرت و مباحث آن
 - تراحم و ترتب
 - واجب مشروط
 - قیود تکلیف و مکلف به
 - شرط متأخر
 - واجب معلق

متن درسی:

دروس فی علم الاصول «الحلقه الثالثه»؛ مرحوم شهید محمد باقر صدر

محدوده: جلد ۱: از ابتدای درس ۳۷ تا ابتدای درس ۶۸ (از الدلیل الشرعی غیراللفظی تا ابتدای المسئولیه عن المقدمات قبل الوقت)

ارزشیابی: ۱۳ نمره به امتحان پایانی، ۴ نمره به امتحان شفاهی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

۱. کفایه الاصول؛ مرحوم آخوند خراسانی و شروح آن
۲. فرائد الاصول (الرسائل)؛ مرحوم شیخ انصاری
۳. اصول الفقه؛ مرحوم مظفر
۴. تهذیب الاصول؛ مرحوم امام خمینی
۵. المحصول؛ آیت الله جعفر سبحانی
۶. درر الفوائد؛ مرحوم حاج شیخ عبدالکریم حائری
۷. اجود التقريرات؛ مرحوم سید ابوالقاسم خوئی (تقریر اباحت مرحوم میرزای نائینی)
۸. مصباح الاصول؛ مرحوم سید محمد بهسودی (تقریر اباحت مرحوم سید ابوالقاسم خویی)
۹. معالم الاصول؛ مرحوم شیخ حسن «فرزند مرحوم شهید ثانی» و شروح آن
۱۰. بحوث فی علم الاصول؛ آیت الله سید محمود شاهرودی (تقریر اباحت خارج اصول شهید صدر)

هدف: شناخت استدلالی مباحث علم اصول و ایجاد توان بکارگیری قواعد اصولی در فقه

سرفصل:

○ مقدمات مفوته

- اخذ قطع به حکم در موضوع همان حکم یا ضد و یا مثل آن
- واجب تعبدی و توصلی
- واجب تخییری
- مقدمه واجب و مباحث آن
- اجزاء
- ◆ مأمور به ظاهری
- ◆ مأمور به واقعی اضطراری
- اجتماع امر و نهی
- اقتضای وجوب نسبت به حرمت ضد
- اقتضای حرمت نسبت به بطلان
- ملازمه بین حکم عقل و شرع

○ اصول عملیه

- ویژگی ها
- اصول محرز و غیر محرز
- مسلک حق الطاعه و قبح عقاب بلا بیان
- ادله برائت شرعیه
- کتاب
- سنت

متن درسی: دروس فی علم الاصول «الحلقه الثالثه»؛ مرحوم شهید محمد باقر صدر

محدوده: جلد ۱: از ابتدای درس ۶۸ تا پایان درس ۸۲، جلد ۲: از ابتدای درس اول تا پایان درس ۱۴ (از المسئولیه عن المقدمات قبل

الوقت تا پایان بحث استحباب الاحتیاط)

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۳ نمره به تحقیق و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. کفایه الاصول؛ مرحوم آخوند خراسانی و شروح آن
۲. فرائد الاصول (الرسائل)؛ مرحوم شیخ انصاری
۳. اصول الفقه؛ مرحوم مظفر
۴. تهذیب الاصول؛ مرحوم امام خمینی
۵. المحصول؛ آیت الله جعفر سبحانی
۶. درر الفوائد؛ مرحوم حاج شیخ عبدالکریم حائری
۷. اجود التقريرات؛ مرحوم سید ابوالقاسم خوئی (تقریر اباحت مرحوم میرزای نائینی)
۸. مصباح الاصول؛ مرحوم سید محمد بهسودی (تقریر اباحت مرحوم سید ابوالقاسم خویی)
۹. معالم الاصول؛ مرحوم شیخ حسن «فرزند مرحوم شهید ثانی» و شروح آن
۱۰. بحوث فی علم الاصول؛ آیت الله سید محمود شاهرودی (تقریر اباحت خارج اصول شهید صدر)

هدف: شناخت استدلالی مباحث علم اصول و ایجاد توان بکارگیری قواعد اصولی در فقه

سرفصل:

• علم اجمالی

- ماهیت علم اجمالی
- قاعده منجزیت علم اجمالی
- جریان اصل در برخی اطراف بلامعارض
- ارکان منجزیت علم اجمالی
- تطبیقات منجزیت
- ♦ زوال علم به جامع
- ♦ اضطرار به برخی از اطراف
- ♦ انحلال علم اجمالی (حقیقی و حکمی)
- ♦ اشتراک دو علم اجمالی در یک طرف
- ♦ حکم ملاقی با یکی از اطراف
- ♦ شبهه غیر محصوره
- ♦ ابتلاء به برخی از اطراف
- ♦ علم اجمالی در تدریجیات
- ♦ طولیت بین اطراف علم اجمالی

- دوران بین محذورین
- دوران بین اقل و اکثر
- ♦ اقل و اکثر در اجزاء
- ♦ اقل و اکثر در شرائط
- تعیین و تخییر عقلی
- تعیین و تخییر شرعی
- ♦ مباحث مرتبط با اقل و اکثر

• استصحاب

- تعریف و ادله
- اصل یا اماره

متن درسی: دروس فی علم الاصول «الحلقه الثالثه»؛ مرحوم شهید محمد باقر صدر
محدوده: جلد ۲: از ابتدای درس ۱۵ تا پایان درس ۴۶ (از ابتدای الوظیفه فی حاله العلم الاجمالی تا ابتدای ارکان الاستصحاب)

ارزشیابی: ۱۳ نمره به امتحان پایانی، ۴ نمره به امتحان شفاهی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. کفایه الاصول؛ مرحوم آخوند خراسانی و شروح آن
۲. فرائد الاصول (الرسائل)؛ مرحوم شیخ انصاری
۳. اصول الفقه؛ مرحوم مظفر
۴. تهذیب الاصول؛ مرحوم امام خمینی
۵. المحصول؛ آیت الله جعفر سبحانی
۶. درر الفوائد؛ مرحوم حاج شیخ عبدالکریم حائری
۷. اجود التقريرات؛ مرحوم سید ابوالقاسم خوئی (تقریر اباحت مرحوم میرزای نائینی)
۸. مصباح الاصول؛ مرحوم سید محمد بهسودی (تقریر اباحت مرحوم سید ابوالقاسم خویی)
۹. معالم الاصول؛ مرحوم شیخ حسن «فرزند مرحوم شهید ثانی» و شروح آن
۱۰. بحوث فی علم الاصول؛ آیت الله سید محمود شاهرودی (تقریر اباحت خارج اصول شهید صدر)

شناسه درس: ۳۰۱۱۴۰۵

تعداد واحد: ۵

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مباحث علم اصول و ایجاد توان بکارگیری قواعد اصولی در فقه

سرفصل:

- ارکان استصحاب
- اصل مثبت
- اقوال در حجیت استصحاب
- استصحاب تعلیقی
- استصحاب عدم نسخ
- استصحاب کلی
- استصحاب در موضوعات مرکبه
- تعارض ادله
 - تعریف
 - جمع عرفی
 - ◆ حکومت، ورود، تخصیص و تقیید
 - ◆ نتایج و احکام جمع عرفی
 - تعارض مستقر
 - ◆ قاعده اولیه
 - تخییر یا ترجیح
 - ◆ قاعده ثانویه
 - روایات عرض بر کتاب
 - روایات علاج
 - ✓ روایات ترجیح

متن درسی: دروس فی علم الاصول «الحلقه الثالثه»؛ مرحوم شهید محمد باقر صدر

محدوده: جلد ۲: از ابتدای درس ۴۷ تا پایان درس ۷۶ (از ابتدای ارکان الاستصحاب تا پایان کتاب)

ارزشیابی: ۱۳ نمره به امتحان پایانی، ۴ نمره به امتحان شفاهی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. کفایه الاصول؛ مرحوم آخوند خراسانی و شروح آن
۲. فرائد الاصول (الرسائل)؛ مرحوم شیخ انصاری
۳. اصول الفقه؛ مرحوم مظفر
۴. تهذیب الاصول؛ مرحوم امام خمینی
۵. المحصول؛ آیت الله جعفر سبحانی
۶. درر الفوائد؛ مرحوم حاج شیخ عبدالکریم حائری
۷. اجود التقریرات؛ مرحوم سید ابوالقاسم خوئی (تقریر ابحات مرحوم میرزای نائینی)
۸. مصباح الاصول؛ مرحوم سید محمد بهسودی (تقریر ابحات مرحوم سید ابوالقاسم خویی)
۹. معالم الاصول؛ مرحوم شیخ حسن «فرزند مرحوم شهید ثانی» و شروح آن
۱۰. بحوث فی علم الاصول؛ آیت الله سید محمود شاهرودی (تقریر ابحات خارج اصول شهید

شناسه درس: ۳۰۱۱۳۱۸

تعداد واحد: ۶

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مسائل فقهی از ابواب فقه براساس کتاب شرح اللمعه

سرفصل: نکاح

متن درسی:

الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة (شهید ثانی)

محدوده:

از ابتدا تا پایان کتاب النکاح به استثنای الفصل الخامس فی نکاح الاماء

ارزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. مسالک الافهام شهید ثانی^{ره}
۲. شرایع الاسلام محقق حلی^{ره}
۳. فقه الامام الصادق^{علیه السلام} محمد جواد مغنیه^{ره}
۴. ریاض المسائل سید علی طباطبائی^{ره}
۵. دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی آقای ایروانی

شناسه درس: ۳۰۱۱۳۱۴

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مسائل فقهی از ابواب فقه براساس کتاب شرح اللمعه

سرفصل:

کتاب الطلاق، الخلع، المبرأة، الطهارة، اللعان و الايلاء

متن درسی:

الروضة البهيّة في شرح اللمعة الدمشقيّة (شهيد ثانی)

محدوده:

کل مباحث مذکور در سرفصل

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۳ نمره به تحقیق و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. مسالک الافهام شهید ثانی^{ره}
۲. شرایع الاسلام محقق حلی^{ره}
۳. فقه الامام الصادق^{علیه السلام} محمد جواد مغنیه^{ره}
۴. ریاض المسائل سید علی طباطبائی^{ره}
۵. دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی آقای ایروانی

شناسه درس: ۳۰۱۱۳۱۹

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مسائل فقهی از ابواب فقه براساس کتاب شرح اللمعه

سرفصل:

میراث

متن درسی:

الروضه البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة (شهید ثانی)

محدوده:

تمام کتاب میراث

ارزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. مسالک الافهام شهید ثانی^{ره}
۲. شرایع الاسلام محقق حلی^{ره}
۳. فقه الامام الصادق^{علیه السلام} محمد جواد مغنیه^{ره}
۴. ریاض المسائل سید علی طباطبائی^{ره}
۵. دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی آقای ایروانی

شناسه درس: ۳۰۱۱۳۲۹

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مسائل فقهی از ابواب فقه براساس کتاب دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی

سرفصل:

مبحث بیع

متن درسی:

«دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی» آقای ابروانی

محدوده:

تمام کتاب البیع

ارزشیابی: ۱۳ نمره به امتحان پایانی، ۴ نمره به امتحان شفاهی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. مسالک الافهام شهید ثانی^{ره}
۲. شرایع الاسلام محقق حلی^{ره}
۳. فقه الامام الصادق^{علیه السلام} محمد جواد مغنیه^{ره}
۴. ریاض المسائل سید علی طباطبائی^{ره}
۵. الروضة البهیه فی شرح اللمعه الدمشقیه الشهید الثانی^{ره}

شناسه درس: ۳۰۱۱۳۳۰

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مسائل فقهی از ابواب فقه براساس کتاب دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی

سرفصل:

کتاب الاجاره، الشرکه، الضمان، الحواله، الکفاله، الصلح، الوکاله، المضاربه، الجعاله، الشفعه.

متن درسی:

«دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی» آقای ایروانی

محدوده:

تمام مباحث مذکور در سرفصل

ارزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. مسالک الافهام شهید ثانی^{ره}
۲. شرایع الاسلام محقق حلی^{ره}
۳. فقه الامام الصادق^{علیه السلام} محمد جواد مغنیه^{ره}
۴. ریاض المسائل سید علی طباطبائی^{ره}
۵. الروضه البهیة فی شرح اللمعه الدمشقیة الشهید الثانی^{ره}

شناسه درس: ۳۰۱۱۳۲۲

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مسائل فقهی از ابواب فقه براساس کتاب دروس تمهیدیه

سرفصل:

کتاب القرض، الرهن، الهبة، الوديعة، العارية، الوصية، الوقف.

متن درسی:

دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی آقای ایروانی

محدوده:

کل مباحث مذکور در سرفصل

ارزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. مسالک الافهام شهید ثانی^{ره}
۲. شرایع الاسلام محقق حلی^{ره}
۳. فقه الامام الصادق^{علیه السلام} محمد جواد مغنیه^{ره}
۴. ریاض المسائل سید علی طباطبائی^{ره}
۵. الروضة البهیه فی شرح اللمعه الدمشقیه الشهید الثانی^{ره}

شناسه درس: ۳۰۱۱۳۲۳

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مسائل فقهی از ابواب فقه براساس کتاب دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی

سرفصل:

قضا- شهادت- اقرار

متن درسی:

«دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی» آقای ایروانی

محدوده:

تمام مباحث مذکور در سرفصل

ارزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. مسالک الافهام شهید ثانی^{ره}
۲. شرایع الاسلام محقق حلی^{ره}
۳. فقه الامام الصادق^{علیه السلام} محمد جواد مغنیه^{ره}
۴. ریاض المسائل سید علی طباطبائی^{ره}
۵. الروضة البهیه فی شرح اللمعه الدمشقیه الشهید الثانی^{ره}

شناسه درس: ۳۰۱۱۳۲۴

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مسائل فقهی از ابواب فقه براساس کتاب دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی

سرفصل:

حدود- قصاص- دیات

متن درسی:

«دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی» آقای ابروانی

محدوده:

تمام مباحث مذکور در سرفصل

ارزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. مسالک الافهام شهید ثانی^{ره}
۲. شرایع الاسلام محقق حلی^{ره}
۳. فقه الامام الصادق^{علیه السلام} محمد جواد مغنیه^{ره}
۴. ریاض المسائل سید علی طباطبائی^{ره}
۵. الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة الشهید الثانی^{ره}

شناسه درس: ۳۰۱۱۳۲۵

تعداد واحد: ۵

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: شناخت استدلالی مباحث مکاسب محرمه

سرفصل:

از اول مکاسب محرمه تا ابتدای المسأله الثالثه عشره (الغناء) من النوع الرابع مما يحرم الاكتساب به لكونه عملا محرما في نفسه
به استثنای « المسأله الاولى (بيع العبد الكافر) و المسأله السادسة (التنجيم) و المسأله العاشره (السحر) و المسأله الحاديه العشره (الشعبه) »
من النوع الرابع مما يحرم الاكتساب به لكونه عملا محرما في نفسه

متن درسی:

المکاسب المحرمه؛ مرحوم شیخ مرتضی انصاری

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۳ نمره به تحقیق و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. شرایع الاسلام؛ مرحوم محقق حلی
۲. مسالک الافهام؛ مرحوم شهید ثانی
۳. الروضه البهیة فی شرح اللعنه الدمشقیة؛ مرحوم شهید ثانی
۴. ریاض المسائل؛ مرحوم سید علی طباطبائی
۵. هدیة الطالب الی اسرار المکاسب؛ مرحوم میرزا فتاح شهیدی
۶. مصباح الفقاهة؛ مرحوم محمدعلی توحیدی (تقریر اباحت مرحوم سید ابوالقاسم خوئی)
۷. المکاسب المحرمه؛ مرحوم امام خمینی

شناسه درس: ۳۰۱۱۳۲۶

تعداد واحد: ۶

نوع واحد: نظری

پیش نیاز:

هدف: شناخت استدلالی مباحث مکاسب محرمة

سرفصل:

از ابتدای المسأله الثالثه عشره (الغناء) من النوع الرابع مما يحرم الاكتساب به لكونه عملا محرما في نفسه؛ تا ابتدای المسأله الثالثه (ما يأخذہ السلطان) من خاتمة النوع الخامس
به استثنای: المسأله السادسة عشره (القياده) و المسأله السابعة عشره (القيافه) و المسأله الحادية و العشرون (مدح من لا يستحق المدح) الى المسأله الثامنه و العشرون (الهجر) و المسأله الاولى من خاتمة النوع الخامس (بيع المصحف)

متن درسی:

المکاسب المحرمة؛ مرحوم شیخ مرتضی انصاری

ارزشیابی: ۱۳ نمره به امتحان پایانی، ۴ نمره به امتحان شفاهی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. شرایع الاسلام؛ مرحوم محقق حلی
۲. مسالک الافهام؛ مرحوم شهید ثانی
۳. الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة؛ مرحوم شهید ثانی
۴. ریاض المسائل؛ مرحوم سید علی طباطبائی
۵. هدیة الطالب الى اسرار المکاسب؛ مرحوم میرزا فتاح شهیدی
۶. مصباح الفقاهة؛ مرحوم محمدعلی توحیدی (تقریر ابحات مرحوم سید ابوالقاسم خوئی)
۷. المکاسب المحرمة؛ مرحوم امام خمینی

قواعد فقهیه ۱

شناسه درس : ۳۰۱۱۳۲۷

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: اصول فقه ۱ تا ۳

هدف: شناخت مبانی و شرایط قواعد مهم فقهی

سرفصل:

- جایگاه ویژه بحث قواعد فقهیه
- پیشینه بحث از قواعد فقهیه
- تعریف قاعده فقهیه
- فرق قاعده فقهیه با قاعده اصولیه
- فرق قاعده فقهیه با مسأله فقهیه
- اهم قواعد فقهیه
- قاعده لاتعاد
- قاعده لاضرر

متن : دروس تمهیدیه فی القواعد الفقهیه باقر ایروانی

محدوده: از ابتدای کتاب تا پایان قاعده لاتعاد باضافه قاعده لاضرر

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. العناوین؛ مرحوم میر عبدالفتاح مراغی
۲. القواعد الفقهیه؛ ناصر مکارم شیرازی
۳. القواعد الفقهیه؛ مرحوم سید حسن بجنوردی
۴. بدائع الدرر فی قاعده نفی الضرر؛ مرحوم امام خمینی
۵. مصباح الاصول؛ مرحوم سید محمد بهسودی (تقریر اباحت مرحوم سید ابوالقاسم خوئی)
۶. موسوعه؛ مرحوم سید ابوالقاسم خوئی

قواعد فقهیه ۲

شناسه درس : ۳۰۱۱۳۲۸

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: اصول فقه ۱ تا ۳

هدف: شناخت مبانی و شرایط قواعد مهم فقهی

سرفصل:

- قاعده فراغ و تجاوز
- قاعده نفی حرج
- قاعده ید
- قاعده سوق المسلمین
- قاعده سلطنت
- قاعده علی الید

متن:

دروس تمهیدیه فی القواعد الفقهیه، باقر ایروانی

محدوده:

کلیه قواعد فوق الذکر

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. العناوین؛ مرحوم میر عبدالفتاح مراغی
۲. القواعد الفقهیه؛ ناصر مکارم شیرازی
۳. القواعد الفقهیه؛ مرحوم سید حسن بجنوردی
۴. بدائع الدرر فی قاعدة نفی الضرر؛ مرحوم امام خمینی
۵. مصباح الاصول؛ مرحوم سید محمد بهسودی (تقریر اباحت مرحوم سید ابوالقاسم خوئی)
۶. موسوعه؛ مرحوم سید ابوالقاسم خوئی

- مقدمه: ضرورت و فایده بررسی تاریخ فقه و اصول
 - تاریخ فقه
 - عصر تشریع
 - اول بعثت تا رحلت نبی صلی الله علیه و آله و سلم
 - از رحلت تا پایان غیبت صغری
 - عصر تفریع
 - عصر تدوین و تبیین حدیث
 - عصر رکود و تقلید
 - عصر تجدید حیات فقهی
 - عصر ظهور و رشد اخباری گری
 - عصر توقف اخباری گری و پویایی اجتهاد
 - عصر تعمیق و تکامل چشمگیراجتهاد
 - عصر تبلور فقه در قالب حکومت سیاسی
 - تاریخ اصول
 - پیدایش و تکون
 - ادوار پس از پیدایش و تکون
 - تعداد دوره ها و معیار آن
 - ویژگی های ادوار
 - ◆ محققان برجسته هر دوره
 - ◆ کتاب ها و آثار برجسته هر دوره
 - ◆ افکار و میزان تأثیر گذاری آن بر آیندگان
 - شکوفایی علم اصول در عصر حاضر
- متون محوری:** تاریخ فقه و فقها - حبیب الله عظیمی و درآمدی بر تاریخ علم اصول - مهدی علیپور
- ارزشیابی:** ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. تاریخ فقه و فقها؛ ابوالقاسم گرجی
۲. ادوار فقه؛ محمود شهابی
۳. دروس فی تاریخ الفقه و ادواره؛ جعفر سبحانی
۴. دائرة المعارف فقه مقارن ج ۱؛ ناصر مکارم شیرازی
۵. تاریخ الفقه الشیعی؛ محمد مهدی آصفی
۶. درآمدی بر فقه اسلامی؛ رضا اسلامی
۷. علم الاصول تاریخاً و تطوراً؛ علی قائینی
۸. المعالم الجدیدة؛ شهید صدر
۹. تاریخ عصر اجتهاد؛ مرحوم حاج آقا بزرگ تهرانی
۱۰. ادوار اجتهاد؛ ابراهیم جناتی

الله فقه و اصول - سطح سه

سرفصل:

- تعریف علم رجال
 - بیان فرق آن با علم درایه و فن فهرست و تراجم
- اعتبار علم رجال
 - ضرورت و حاجت به علم رجال
 - اعتبار و حجیت توثیق رجالی
 - جایگاه علم رجال نسبت به احادیث غیر فقهی
- مصادر علم رجال
 - مصادر اولیه
 - رجال کشی
 - فهرست نجاشی
 - رجال شیخ
 - فهرست شیخ
 - رجال برقی
 - رساله ابی غالب زُراری
 - مشیخه صدوق
 - مشیخه شیخ
 - رجال ابن غضائری
 - مصادر ثانویه
 - اصول متقدم رجالی
 - ◆ فهرست شیخ منتجب الدین
 - ◆ معالم العلماء
 - ◆ رجال ابن داود
 - ◆ خلاصه الاقوال علامه
 - جوامع متأخر رجالی
 - ◆ مجمع الرجال قهپائی
 - ◆ منهج المقال استرآبادی
 - ◆ جامع الرواة اردبیلی
 - ◆ نقد الرجال تفرشی

♦ منتهی المقال ابی علی حائری

♦ بهجۀ الامال علیاری تبریزی

▪ جوامع معاصر

♦ تنقیح المقال مامقانی

♦ قاموس الرجال تستری

♦ معجم رجال الحديث خوئی

○ توثیقات رجالی

• توثیقات خاص

♦ تعبیر دال بر تنصیص

♦ کفایت توثیق مخبر واحد

▪ دعوی اجماع

▪ مدح کاشف از حسن ظاهر

▪ جمع قرائن

• توثیقات عام

▪ اصحاب اجماع

▪ مشایخ ثقات

○ چند تذکر مهم:

• فرق کتاب، اصل، تصنیف و نوادر

• تشخیص مشترکات با طبقات روات

▪ اشاره به جامع الرواء اردبیلی و طبقات الرواء آقای خوئی

• تعلیق در اسناد

▪ عده های کلینی

▪ مشیخه صدوق و شیخ

متن درسی:

کلیات فی علم الرجال (آیت الله جعفر سبحانی)

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. بحوث فی علم الرجال؛ آصف محسنی افغانی
۲. توضیح المقال فی علم الرجال؛ مرحوم ملا علی کنی
۳. مقدمه معجم رجال الحديث؛ مرحوم ابوالقاسم خوئی
۴. خاتمه مستدرک الوسائل؛ میرزا حسین نوری
۵. بازشناسی دوباره کتب اربعه رجالی؛ رحمان ستایش
۶. دروس تمهیدیۀ فی علم الرجال؛ آیت الله شیخ باقر ایروانی
۷. اصول علم رجال؛ مسلم داوری
۸. الرسائل الرجالیة؛ مرحوم میرزا ابی المعالی کلباسی

شناسه درس: ۳۰۱۱۵۰۴

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: اصول فقه ۳

هدف: آشنائی کاربردی و استدلالی با مفاد احادیث احکام

سرفصل:

- تعریف فقه الحديث
- تفاوت فقه الحديث با غریب الحديث و درایه الحديث
- آشنائی با کتب فقه الحديث
- فقه الحديث بالإصالة (با تمرکز بر احادیث فقهی)
 - روضة المتقین مرحوم ملا محمد تقی مجلسی
 - مرآة العقول مرحوم علامه محمدباقر مجلسی
 - ملاذ الاخیار مرحوم علامه محمدباقر مجلسی
 - بحار الأنوار مرحوم علامه محمدباقر مجلسی
 - وافی مرحوم ملا محسن فیض کاشانی
- فقه الحديث بالتبع
 - کتب استدلالی فقه
- فقه الحديث انتقادی
 - بررسی احادیث موضوعه
- ◆ الاخبار الدخیلة مرحوم علامه محمد تقی تستری
- ◆ الموضوعات فی الاخبار و الآثار مرحوم هاشم معروف حسنی
- قواعد مهم فقه الحديث
 - قواعد احرار صدور حديث
 - عدم مخالفت با مسلمات عقلی
 - عدم مخالفت با کتاب
 - عدم مخالفت با سنت قطعیه
 - عدم مخالفت با ارتکاز و سیره متشرعه
 - عدم تعارض مستقر با روایات دیگر
 - ◆ تبعّض در حجیت خبر واحد
 - قواعد احرار جهت صدور حديث
 - عدم موافقت با عامه در فرض تعارض
 - قواعد احرار ظهور و حجیت حديث
 - عدم نسخ حديث
 - عدم مخالفت با قواعد مسلم لغت و ادبیات عرب

♦ لزوم رجوع به قوامیس متقدم عربی

♦ آفات رجوع به قوامیس جدید و معاصر

○ بررسی تطبیقی برخی احادیث فقهی با توجه به قواعد مذکور
تذکر: الزاما استاد محترم قسمت عمده زمان را به بحث تطبیقی احادیث فقهی اختصاص دهد.

متن درسی:

بخش اول: اصول و قواعد فقه الحدیث؛ محمد حسن ربانی
بخش آخر (بررسی تطبیقی برخی احادیث با توجه به قواعد مذکور): اسباب اختلاف الحدیث؛ محمد احسانی فر لنگرودی

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. مبانی و روش های نقد متن حدیث؛ داوود معماری
۲. اصول و قواعد فقه الحدیث؛ محمد حسن ربانی
۳. آسیب شناسی حدیث؛ محمد حسن ربانی
۴. اصول الفقه؛ مرحوم مظفر
۵. کتب معتبر لغت عربی
۶. دروس فی علم الأصول؛ «الحلقه الثالثه» مرحوم شهید صدر
۷. منطق فهم حدیث؛ مرحوم سید محمد کاظم طباطبائی

شناسه درس: ۳۰۱۲۳۰۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مفهوم حق و مبانی آن، ویژگی‌ها و مراحل پیدایش قانون، شعب و رشته‌های مختلف حقوق و مبانی آن

سرفصل:

- تعریف علم حقوق
- تاریخچه حقوق
- رابطه علم حقوق با سایر علوم
- تقسیمات حقوق
- قاعده حقوقی و مشخصات آن
- مبانی و اهداف حقوق
- آشنایی با مکاتب مهم حقوقی
- منابع حقوق
- قلمرو اجرای قواعد حقوقی

متن درسی:

مقدمه علم حقوق، آقای دانش پژوه

محدوده:

کل کتاب به استثنای فصل هفتم

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. درآمدی بر حقوق اسلامی ۱ و ۲؛ پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
۲. مقدمه و کلیات علم حقوق؛ جلال الدین مدنی
۳. مقدمه علم حقوق؛ ناصر کاتوزیان
۴. فلسفه حقوق ۱ و ۲؛ ناصر کاتوزیان
۵. مقدمه عمومی علم حقوق؛ محمد جعفر لنگرودی
۶. کلیات مقدماتی حقوق؛ مهدی کی نیا

شناسه درس: ۳۰۱۲۳۰۵

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: مقدمه علم حقوق

هدف: آشنایی با حقوق اشخاص و مجبورین و الزامات قانونی خارج از قلمرو قراردادهای
سرفصل:

○ حقوق اشخاص و مجبورین

• کلیات

▪ مفهوم شخصیت و احوال شخصیه

▪ وضعیت مدنی و ارتباط آن با شخصیت و اهلیت

▪ حقوق مربوط به شخصیت

• شخص حقیقی (طبیعی)

▪ آغاز و پایان شخص حقیقی، جنین و غایب مفقود الاثر، امور مالی و غیر مالی غائب، حکم موت فرضی،

ممیزات اشخاص

• شخص حقوقی

▪ مبانی، ماهیت، آثار، اقسام، حقوق، تکالیف، اقامتگاه و تابعیت

• اهلیت و حجر

▪ اسباب و احکام آن (عدم نفوذ تصرفات، ولایت و قیومیت)

○ الزامات خارج از قراردادهای

• کلیات (ضمان و اقسام آن، مسئولیت مدنی و تفاوت آن با مسئولیت کیفری)

• مسئولیت مدنی (تعریف، مبانی، اسباب، شرائط و آثار آن)

• سایر الزامات (ایفای ناروا، استیفاء، اداره فضولی اموال غیر)

متن درسی: حقوق مدنی ج ۱، ۲ و ۴؛ حبیب الله طاهری

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. دوره مقدماتی حقوق مدنی (وقایع حقوقی)؛ ناصر کاتوزیان

۲. موجبات ضمان؛ عباسعلی عمید زنجانی

۳. حقوق مدنی اشخاص و مجبورین؛ سید حسین صفائی و سید مرتضی قاسم زاده

۴. حقوق مدنی الزام های خارج از قرارداد (ضمان قهری)؛ ناصر کاتوزیان

۵. حقوق مدنی؛ مرحوم سید حسن امامی

۶. حقوق مدنی؛ محمد حسین ساکت

۷. حقوق مدنی جمهوری اسلامی ایران

هدف: تفهیم اصول کلی حاکم بر حقوق کیفری و ایجاد توان استنباط و قدرت تجزیه و تحلیل

سرفصل:

○ کلیات

• تعریف: حقوق جزای عمومی و رابطه آن با سایر رشته های حقوق و منابع آن

○ تحولات تاریخی حقوق جزا (بنیادها و مکاتب حقوق کیفری)

○ جرم و عناصر تشکیل دهنده آن

○ مسئولیت کیفری

• مجرم و مسئولیت کیفری

• علل موجهه جرم

• علل رافع مسئولیت کیفری

○ واکنش جامعه در قبال جرم

• مجازات

▪ تاریخچه، اهداف، انواع و اصول حاکم بر مجازات ها

▪ تغییر مجازات و سقوط آن

• اقدامات تأمینی و تربیتی

▪ تاریخچه، ویژگی ها، اهداف و اقسام

متن درسی: ----

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. زمینه های حقوق جزای عمومی؛ رضا نوربها

۲. حقوق جزای عمومی ۱ و ۲؛ محمد علی اردبیلی

۳. حقوق جزای عمومی ۱ و ۲ و ۳؛ محمد صالح ولیدی

۴. حقوق جزای عمومی ۱ و ۲؛ پرویز صانعی

۵. بایسته های حقوق جزای عمومی ۱ و ۲ و ۳؛ ایرج گلدوزیان

عربی معاصر ۱

شناسه درس: ۳۰۱۱۱۰۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: ایجاد توان بهره‌گیری از متون عربی جدید در زمینه فقه و اصول

سرفصل:

طلاب برای هر جلسه بین ۳ تا ۵ صفحه از متن درسی را به منظور درک مطلب، اعراب گذاری و ترجمه می کنند و استاد تنها به رفع اشکال و بیان دقایق متن می پردازد
در ابتدای نیمسال متن هایی به عربی جدید در زمینه فقه و اصول انتخاب می شود و در اختیار طلاب قرار می گیرد. طلاب موظفند آن را ترجمه و اعراب گذاری کرده و تا پایان نیمسال ارایه کنند.

متن:

النصوص الفقهیه المعاصره، رسول نقیئی و محمد لطیفی

محدوده:

از اول کتاب تا ابتدای الفئه الثالثه (المیراث) من المقال الثالث (ص ۸۰)

ارزشیابی:

۵ نمره به فعالیت کلاسی و ۷ نمره به کار عملی (ترجمه متون عربی) و ۸ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.
متن کار عملی حدود ۱۰ صفحه از متون عربی معاصر در زمینه گرایش مربوط است که طلبه آن را اعراب گذاری و ترجمه نماید.

منابع:

۱. روزنامه‌های چاپ عربی موجود در ایران؛ از جمله:
 - الوفاق
 - الکیهان العربی
۲. روزنامه‌ها و خبرگزاری‌های عرب زبان؛ اعم از خبرگزاری‌های دینی و عمومی؛ از قبیل:
 - قناة الکوثرفضائیة (www.alkawthartv.ir)
 - قناة العالم الإخبارية (<http://www.alalam.ir>)
 - الشرق الأوسط؛ جریده العرب الدولیة (www.aawsat.com)
۳. فرهنگ معاصر (عربی - فارسی)، د. عبدالنبی قییم
۴. المنجد فی اللغة العربیة المعاصره، دارالمشرق، عدة من المؤلفین
۵. المعجم الوسیط، مجمع اللغة العربیة، مکتبة الاسلامیة
۶. فرهنگ فرزانه (فارسی - عربی)، د. سید حمید طیبیان
۷. فرهنگ نبراس (نرم افزار رایانه‌ای)

شناسه درس: ۳۰۱۱۱۰۳

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: ایجاد توان بهره گیری از متون جدید عربی در زمینه فقه و اصول

سرفصل:

طلاب برای هر جلسه بین ۳ تا ۵ صفحه از متن درسی را به منظور درک مطلب، اعراب گذاری و ترجمه می کنند و استاد تنها به رفع اشکال و بیان دقایق متن می پردازد
در ابتدای نیمسال متن هایی به عربی جدید در زمینه فقه و اصول انتخاب می شود و در اختیار طلاب قرار می گیرد. طلاب موظفند آن را ترجمه و اعراب گذاری کرده و تا پایان نیمسال ارایه کنند.

متن درسی:

النصوص الفقهیه المعاصره، رسول نقیئی و محمد لطیفی

محدوده:

از ابتدای الفئه الثالثه (المیراث) من المقال الثالث (ص ۸۰) تا پایان کتاب

ارزشیابی:

۵ نمره به فعالیت کلاسی و ۷ نمره به کار عملی (ترجمه متون عربی) و ۸ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.
متن کار عملی حدود ۱۰ صفحه از متون عربی معاصر در زمینه گرایش مربوط است که طلبه آن را اعراب گذاری و ترجمه نماید.

منابع:

۸. روزنامه های چاپ عربی موجود در ایران؛ از جمله:
 - الوفاق
 - الکیهان العربی
۹. روزنامه ها و خبرگزاری های عرب زبان؛ اعم از خبرگزاری های دینی و عمومی؛ از قبیل:
 - قناة الکوثرفضائیة (www.alkawthartv.ir)
 - قناة العالم الإخبارية (<http://www.alalam.ir>)
 - الشرق الأوسط: جریده العرب الدولیة (www.aawsat.com)
۱۰. فرهنگ معاصر (عربی - فارسی)، د. عبدالنبی قییم
۱۱. المنجد فی اللغة العربیة المعاصره، دارالمشرق، عدة من المؤلفین
۱۲. المعجم الوسیط، مجمع اللغة العربیة، مکتبة الاسلامیة
۱۳. فرهنگ فرزانه (فارسی - عربی)، د. سید حمید طبیبیان
۱۴. فرهنگ نبراس (نرم افزار رایانه ای)

روش تحقیق پیشرفته

شناسه درس : ۳۰۱۲۲۰۹

تعداد واحد : ۱

نوع واحد : نظری - عملی

پیشنیاز: ندارد

هدف : آشنایی با روش‌های مختلف پژوهش‌های فقهی و کیفیت بهره‌برداری از منابع فقهی

سرفصل:

۱. بیان اهمیت بحث روش تحقیق و تاریخچه آن (یادآوری)
۲. مفهوم شناسی تحقیق و اصطلاحات عام و خاص آن (یادآوری)
۳. بایسته‌های پژوهش‌های فقهی و اصولی
۴. ویژگی‌های طرح تحقیق در مباحث فقهی و اصولی
۵. مراحل کلی تحقیق (مسأله تحقیق، جمع‌آوری اطلاعات، تجزیه و تحلیل، تنظیم)
۶. ویژگی‌های پژوهش در مباحث فقهی و اصولی
۷. بیان معیارهای ارزیابی پژوهش فقهی و اصولی

ارزشیابی:

۱۰ نمره به امتحان پایانی و ۱۰ نمره به تحقیق اختصاص دارد.

توضیح: هر طلبه موظف است یک تحقیق در زمینه فقه و اصول با ویژگی‌های فوق (در سطح علمی - پژوهشی) ارائه دهد، که این تحقیق باید همگام با تدریس مراحل پژوهش تهیه شود و در هر مرحله با همفکری استاد فعالیت آن مرحله اصلاح شود.

منابع:

۱. اصول و فنون پژوهش در گستره دین‌پژوهی؛ احد فرامرز قراملکی
۲. روش‌شناسی مطالعات دینی؛ احد فرامرز قراملکی
۳. روش تحقیق کتابخانه‌ای؛ جعفر نکونام
۴. روش مطالعه و تحقیق با تأکید بر کتابخانه؛ رضاعلی کرمی
۵. درس‌نامه روش تحقیق؛ مجید طرقی
۶. جزوه درس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ره؛ حمید آریان
۷. مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی؛ محمدرضا حافظ‌نیا

شناسه درس: ۳۰۱۲۲۰۳

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: عملی

پیش نیاز: روش تحقیق پیشرفته

هدف: ارائه تحقیق و تتبع درباره موضوعات جدید مربوط به گرایش فقه و اصول به صورت مقاله علمی

سرفصل:

- تدوین یک تحقیق ۳۵ تا ۵۰ صفحه ای در یکی از موضوعات فقهی یا اصولی و تربیت با رعایت ضوابط و قواعد پژوهشی و نگارشی، زیر نظر استاد مربوطه و ارائه نتایج تحقیق در یک کنفرانس؛
- موضوع و طرح اجمالی تحقیق باید به تصویب استاد و گروه مربوطه برسد و در نهایت تحقیق ارائه شده توسط استاد مربوطه از نظر محتوا و ساختار مورد ارزیابی قرار گیرد.

ارزشیابی: ۲۰ نمره پایانی به تحقیق - با شرایط فوق الذکر - اختصاص دارد.

پایان نامه

شناسه درس: ۳۰۱۲۴۰۱

تعداد واحد: ۴ واحد

نوع واحد: عملی

هدف: ارائه پژوهشی جامع با تأکید بر مهارت‌ها، همراه با نقد و بررسی و تتبع کافی در موضوعات فقهی یا اصولی براساس آیین‌نامه تدوین پایان‌نامه سطح سه

ارزشیابی: ۲۰ نمره به ارائه پایان‌نامه با شرایط آیین‌نامه اختصاص دارد.